

การขับเคลื่อนมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพจาก ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน PM2.5

นายนนทชา มานะวิสาร

กลุ่มงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย

สถานการณ์ฝุ่นละออง PM2.5 ในพื้นที่ จังหวัดน่าน (1 - 27 ม.ค. 66)

PM_{2.5} 24 ชม.
(มคก./ลบม.)

สถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ ที่ 67 เทศบาลเมืองน่าน อ.เมืองน่าน จ.น่าน

วันที่เกินค่ามาตรฐาน (> 50 มคก./ลบม.) ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. -30 มิ.ย. 65 **จำนวน 24 วัน**

ปี 2565 ค่า PM_{2.5} เฉลี่ยสูงสุด (มคก./ลบม.)
 สถานี 67 อ.เมืองน่าน 121
 สถานี 75 อ.เฉลิมพระเกียรติ 119

140

120

100

80

60

40

20

0

PM_{2.5} ปี 2566

> 90 มคก./ลบม.

มีผลกระทบต่อสุขภาพ

> 50 มคก./ลบม.

เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ

มกราคม

กุมภาพันธ์

มีนาคม

เมษายน

พฤษภาคม

มิถุนายน

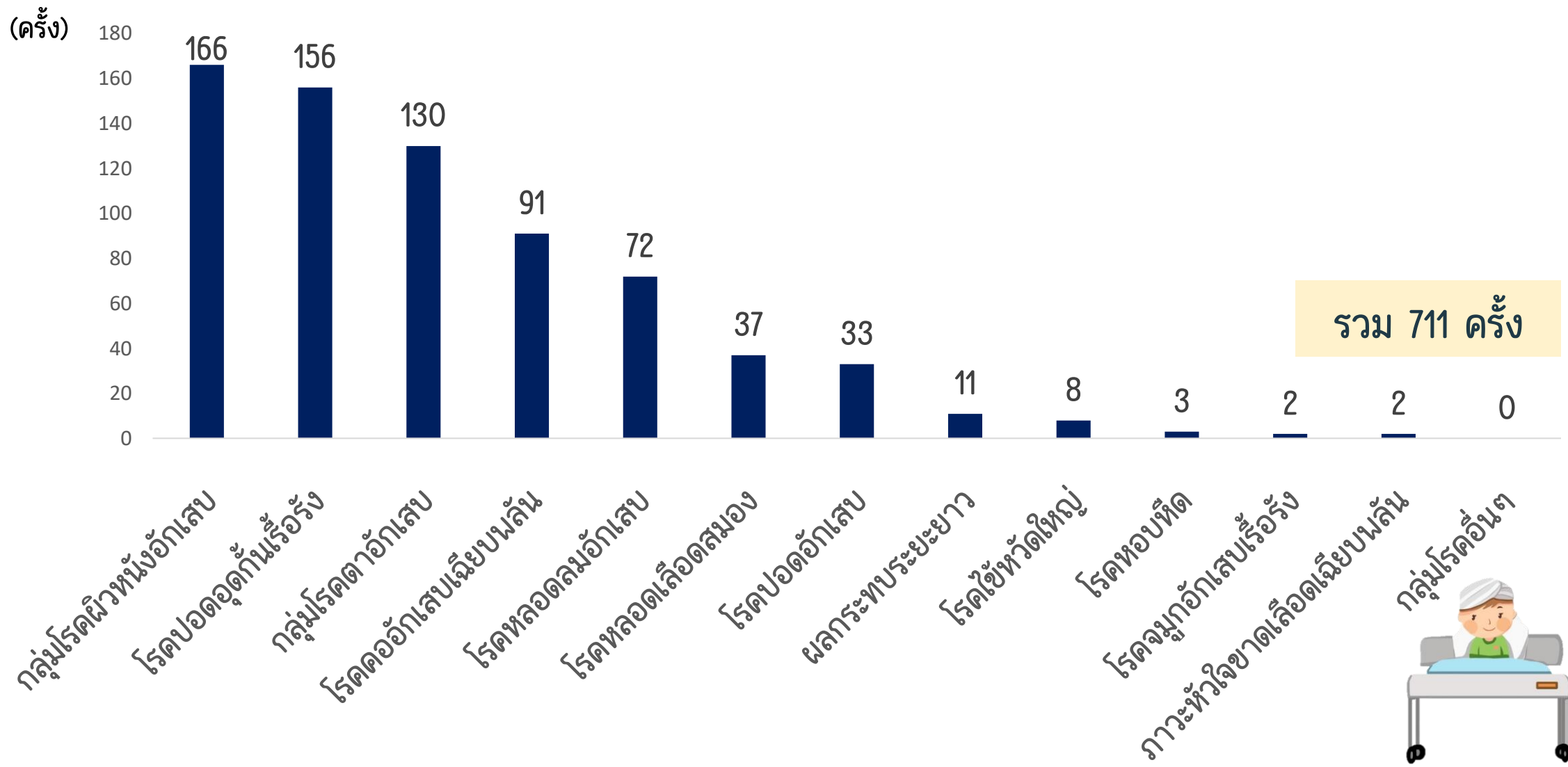
..... PM_{2.5} ปี 2565 — PM_{2.5} ปี 2566

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน
Nan Provincial Public Health Office

ผู้ป่วยด้วยโรคที่เฝ้าระวังผลกระทบสุขภาพจากมลพิษทางอากาศ

ข้อมูล ระหว่าง 1 - 27 มกราคม 2566

แผนงานด้านโรคแนวทางการเฝ้าระวัง ตอบโต้สถานการณ์ และการดำเนินงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข (PHEOC) กรณีฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน

คู่มือการดำเนินงาน
ด้านการแพทย์และสาธารณสุข
กรณี ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน ($PM_{2.5}$)
ปี 2566

Stop Air Pollution

กระทรวงสาธารณสุข

<https://cloud.hpc1.go.th/s/ZTe08gxSLZE6vGe>

มาตรการและกิจกรรมสำคัญ ปี 2566

3 มาตรการ 10 กิจกรรมสำคัญ

ลดและป้องกัน ผลกระทบต่อสุขภาพ

- ☐ ฝ้าระวังสถานการณ์และแจ้งเตือนความเสี่ยงต่อสุขภาพ
- ☐ ฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ
- ☐ ยกระดับการสื่อสารเชิงรุก (On air/ On line / On ground) สร้างความรอบรู้ และสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

จัดบริการด้านการแพทย์ และสาธารณสุข

- ☐ สนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล แก่กลุ่มเสี่ยง
- ☐ เปิดคลินิกมลพิษ/จัดเตรียมห้องปลอดฝุ่น
- ☐ จัดระบบปฏิบัติการเชิงรุก เพื่อดูแลประชาชน (ทีม 3 หมอ/หน่วยแพทย์เคลื่อนที่/จัดหน่วยปฏิบัติการดูแลประชาชน)
- ☐ เตรียมความพร้อมระบบรักษาส่งต่อผู้ป่วยฯ

เพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ

- ☐ ระบบบัญชาการเหตุการณ์ (PHEOC) เมื่อเข้าสู่ระยะวิกฤต
- ☐ ส่งเสริมและขับเคลื่อนกฎหมาย
 - พรบ.การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 - พรบ.โรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562
- ☐ ส่งเสริมองค์การลดมลพิษ

4 ระดับปฏิบัติการ

ระดับ 1

PM_{2.5}

≤ 37.5 มคก./ลบ.ม.

ระดับ 2

37.6-50 มคก./ลบ.ม.

ระดับ 3

51-75 มคก./ลบ.ม.

ระดับ 4

76 ขึ้นไป มคก./ลบ.ม.

มาตรการดำเนินงาน		ระดับการปฏิบัติการ					
		ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4		
		≤37.5 มคก./ลบ.ม.	37.6 – 50 มคก./ลบ.ม.	51 – 75 มคก./ลบ.ม.	76 – 150 มคก./ลบ.ม.	> 150 มคก./ลบ.ม. ขึ้นไป	
ลดและป้องกันผลกระทบสุขภาพ	- เฝ้าระวังสถานการณ์และแจ้งเตือนความเสี่ยงต่อสุขภาพ - เฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพ (การเจ็บป่วย / อาการ) และพฤติกรรมป้องกันตนเอง - สื่อสารเชิงรุก สร้างความรอบรู้ และสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ประชาชนเพื่อจัดการสุขภาพ	เฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์และประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพ					
			แจ้งเตือน 1 ครั้ง/วัน	แจ้งเตือน 2 ครั้ง/วัน	แจ้งเตือน 3 ครั้ง/วัน		
		เฝ้าระวังสุขภาพและรายงานทุกสัปดาห์		เฝ้าระวังสุขภาพและรายงานทุกวัน			
		เฝ้าระวังอาการและพฤติกรรมการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพ					
					สอบสวนโรค		
		หากพบผู้ป่วยกลุ่มโรคตาม พ.ร.บ. สูงตามเกณฑ์ รายงานต่อ Env.Occ.CU เพื่อสอบสวนโรค และนำเสนอต่อคกก.ควบคุมโรคฯ					
		สื่อสารความรู้ผ่านช่องทางต่างๆ (On air/ On line / On ground)		เฝ้าระวังและตอบโต้ข่าวที่เป็นเท็จ/โฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพเกินจริง			
บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุข	- สนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล - เปิดคลินิกมลพิษ/ห้องปลอดฝุ่น - จัดระบบปฏิบัติเชิงรุก เพื่อดูแลประชาชน - เตรียมความพร้อมระบบรักษาส่งต่อผู้ป่วยฯ	จัดเตรียมความพร้อม/สำรวจทะเบียนกลุ่มเสี่ยง	สนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล				
			คลินิกมลพิษออนไลน์	คลินิกมลพิษในสถานบริการสร.	คลินิกมลพิษเคลื่อนที่		
			สนับสนุนให้มีห้องปลอดฝุ่นใน ศพด. / รร./ สถานบริการสร. / บ้านเรือนปชช.				
เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ	- ระบบบัญชาการเหตุการณ์ (PHEOC) - ส่งเสริมและขับเคลื่อนกฎหมาย	ส่งเสริมองค์กรลดมลพิษ	อสม.ลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน	ทีมปฏิบัติการลงพื้นที่	หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ลงตรวจสุขภาพประชาชน		
			ดูแลกลุ่มที่มีโรคประจำตัว Asthma /COPD				
			sw.เตรียมระบบ EMS				
		เปิด OC	เปิด EOC ตามระดับที่กำหนด				
		ประสาน อปท. ใช้พรบสร. ควบคุมกิจการที่ปล่อยฝุ่นละออง			สนับสนุน อปท. ประกาศพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ		
		กำกับ ตรวจสอบเตาเผาวัสดุฟอยติดเชื้อ					
					ประสานงต/ลดกิจกรรมกลางแจ้ง		
		ตรวจวัดควันดำรถราชการ เพิ่มพื้นที่สีเขียว	Big Cleaning	งดการเผา/Carpool	WFH โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยง		

ค่าคุณภาพอากาศ (PM2.5) กับค่าเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพ และ แนวทางปฏิบัติด้านการแพทย์และสาธารณสุข (PHEOC) ปี 2566

ปริมาณ PM2.5 (ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร)	0 – 25 ดีมาก	26 – 37 ดี	38 – 50 ปานกลาง	51 – 90 เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ	> 91 มีผลกระทบต่อสุขภาพ
--	-----------------	---------------	--------------------	------------------------------------	----------------------------

2566	ปฏิบัติการระดับ 1 ≤ 37.5	ระดับ 2 OC 37.6 – 50	ระดับ 3 OC = 51 – 75 PHEOC >51-75, 3+วัน	ระดับ 4 PHEOC 76 – 150 >150
2565	ปฏิบัติการระดับ 1 ≤ 50	ระดับ 2 OC 51 - 75	ระดับ 3 OC =76 -100 PHEOC >7, 3+วัน	ระดับ 4 PHEOC >100 >150

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน
Nan Provincial Public Health Office

การเฝ้าระวังสถานการณ์การเจ็บป่วย

ด่วนที่สุด
ที่ นน ๐๐๓๓.๐๓๑/๒๕๖

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน
ถนนน่าน-ทุ่งช้าง บน ๕๕๐๐๐

๑๑ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ส่งสำเนาหนังสือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลน่านและผู้ช่วยการโรงพยาบาลชุมชนทุกแห่ง

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน ขอส่งสำเนาหนังสือ สำนักงานป้องกันควบคุมโรค ที่ ๑ เชียงใหม่ ที่ สธ ๐๔๑๔.๔/๖๖ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖ เรื่อง ขอความร่วมมือรายงานการเฝ้าระวังผลกระทบ ต่อสุขภาพจากปัญหามลพิษ ปี ๒๕๖๖ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป เพื่อให้การ รายงานข้อมูลและบันทึกข้อมูลการเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพจากปัญหามลพิษให้เป็นไปในทิศทาง เดียวกัน สามารถรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำสถานการณ์การเฝ้าระวังโรคและผลกระทบทางด้าน สุขภาพจากปัญหามลพิษทางธรรมชาติของเขตสุขภาพที่ ๑ รายละเอียดตาม QR Code ที่ปรากฏด้านล่างนี้ หรือ <https://shorturl-ddc.moph.go.th/MBWE6>

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งผู้เกี่ยวข้องดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

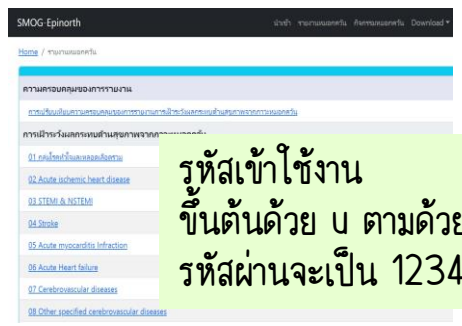
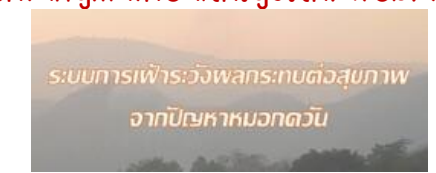
(นายจจิต ปินศิริ)
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
ปฏิบัติราชการแทน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดน่าน

กลุ่มงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย
โทรศัพท์ ๐ ๕๔๙๓๑ ๙๖๒๓ ต่อ ๔๐๒
ผู้ประสานงาน นางสาวนิภาพร มะโนไชย

1.การรายงานในระบบเว็บไซต์ สคร.1

<https://smog-epinorth.chiangmaihealth.go.th/web/index.php>

รหัสใช้งาน
เริ่มต้นด้วย u ตามด้วยรหัสสถานบริการ
รหัสผ่านจะเป็น 1234

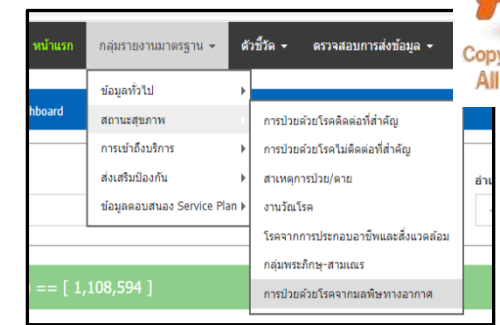
****โรงพยาบาล Up Load ข้อมูลผู้ป่วยจากโปรแกรม HOSxP**
ทุกวัน/ทุกสัปดาห์ (ภายใน 14.00 น. ของวันอังคาร) เริ่ม 1 ม.ค.66 – 30 มิ.ย.66

****สำหรับ รพ.สต. และสสอ.**
ให้ส่งข้อมูลรายงานกิจกรรมและผลการดำเนินงานผลกระทบจากหมอกควัน โดยใช้รหัสของโรงพยาบาล

2.Health Data Center (HDC) กระทรวงสาธารณสุข

Copyright © 2014 HDC. All rights reserved.

เตรียมความพร้อมของระบบบริการสาธารณสุข

Clean Room+
คลินิกมลพิษ
รพท./รพช.
จำนวน 15 แห่ง

Clean Room
รพ.สต.
จำนวน 121 แห่ง

ส่งเสริมระดับ
ชุมชน
➔

Clean Room
ชุมชน
(ท้องถิ่น/ศูนย์เด็กเล็ก/
โรงเรียน/ร้านอาหาร/
บ้านผู้ป่วยเสี่ยง)

การเข้าถึงหน้ากาก
N95 ให้ผู้ป่วยกลุ่ม
เสี่ยงทั้ง OPD/IPD/
ชุมชน พร้อมสอน วิธีใช้

การปรับสภาพแวดล้อม
(พ่นละอองน้ำรอบอาคาร/
เพิ่มความชื้น)

ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่/ประชาชนได้รับความรู้และสร้างทีมระดับพื้นที่ในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านหมอกควัน

โครงการห้องปลอดฝุ่นอุ่นใจ
<http://hpc1.cmuccdc.org>

กฎหลัก 3 ข้อ ในการสร้างห้องปลอดฝุ่น

- 1 กันฝุ่น
ข้างนอก ไม่ให้เข้าห้อง
- 2 กรองฝุ่น
ในห้อง
- 3 ดันฝุ่น
ออกไปจากห้อง

ถ้ากรองได้ดี จะรู้สึกได้ เย็นสดชื่น สบายใจไม่มีฝุ่น
วางเครื่องกรองในจุดที่อากาศถ่ายเทสะดวก
ใช้เครื่องกรองให้เหมาะสมกับขนาดห้อง
เครื่องกรองประสิทธิภาพดีได้ใบพัดเป็นใบ 40-60 ตร.ม.
ควรเปิดเครื่องไม่เกิน 10 ชั่วโมง และเปลี่ยนเครื่องอย่างน้อย 2 ชั่วโมง

สร้างห้องกัน
ฝุ่นดีกว่าบ้านนอก

QR Code

แหล่งติดต่อ: ผ.ศ.ดร. กวีสาร แซ่มะโงะเสริญ

ศูนย์เด็กเล็กต้นแบบห้องปลอดฝุ่นในพื้นที่เสี่ยง

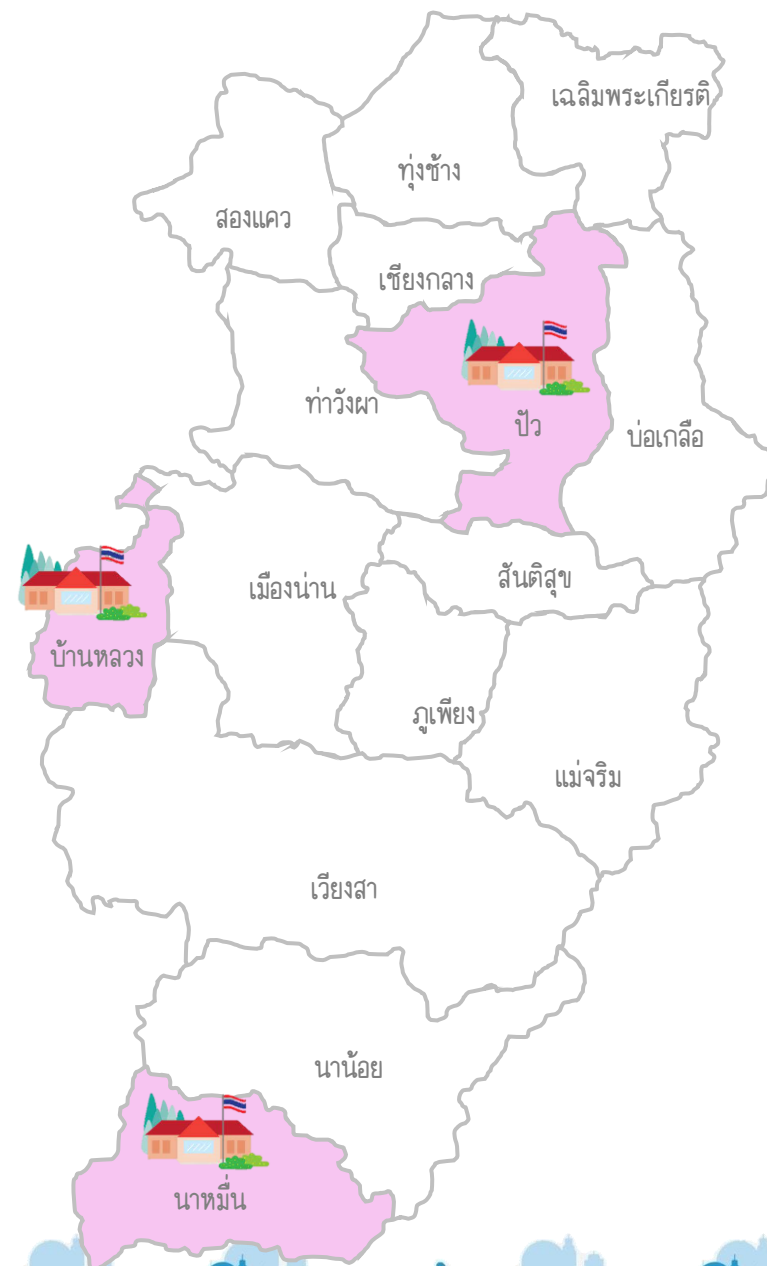
พื้นที่นำร่อง

จ.น่าน 3 แห่ง

ศพด.ต.เจดีย์ชัย อ.ปัว

ศพด. ต.สวด อ.บ้านหลวง

ศพด.ทต.บ่อแก้ว อ.นาหมื่น

สิ่งสนับสนุน

2565

สนับสนุนเครื่องฟอกอากาศ
และเครื่องวัดฝุ่น PM 2.5

ให้สถานบริการสาธารณสุขทุกแห่ง

2566

สนับสนุนหน้ากากอนามัย N95

เพื่อใช้ในการดูแลประชาชน

กลุ่มเป้าหมายด้านสุขภาพในจังหวัดน่าน

บูรณาการการดำเนินงานกับหน่วยงานในพื้นที่อย่างเข้มข้น เพื่อดูแลสุขภาพประชาชน
อย่างมีประสิทธิภาพและเร่งสื่อสาร สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน
ทั้งการป้องกันสุขภาพ และการมีส่วนร่วมในการลดฝุ่นละออง

ประกาศจังหวัดน่าน
เรื่อง ขอความร่วมมืองดเว้นการเผาโดยเด็ดขาด การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนการดำเนินการ
แก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่จังหวัดน่าน ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๖

ด้วยสถานการณ์ในช่วงฤดูแล้งระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนเมษายนของทุกปี จะมีสภาพ
หมอกควันปกคลุมจังหวัดน่าน โดยสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากไฟป่า กิจกรรมการนำวัสดุทางการเกษตร
และการเผาในพื้นที่โล่งแจ้งต่างๆ ซึ่งมีผลกระทบและเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ตลอดจน
มีผลกระทบต่องานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจการท่องเที่ยว การคมนาคมขนส่ง ประกอบกับภาวะ
ทางธรรมชาติของภาคนี้มีการเปลี่ยนแปลง รวมถึงปรากฏการณ์ภาวะโลกร้อน ที่มีผลกระทบทั้งทางตรง
และทางอ้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาลทางธรรมชาติในด้านต่างๆ ทำให้ประชาชนเกิดความเดือดร้อน
ในการดำรงชีวิต ดังนั้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายจากสถานการณ์ดังกล่าว จังหวัดน่าน ขอความร่วมมือ
งดเว้นการเผาทุกพื้นที่ โปรดช่วยกันเฝ้าระวัง สนับสนุนการดำเนินการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน
ในพื้นที่จังหวัดน่าน ดังนี้

๑. งดเว้นการเผาป่า เผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เผาขยะ และเผาวัชพืชข้างทาง
เผาในพื้นที่โล่งแจ้งทุกกรณี เป็นระยะเวลา ๗๕ วัน ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ถึงวันที่
๓๐ เมษายน ๒๕๖๖ โดยเด็ดขาด

๒. ให้อุณหภูมิที่ดำเนินการจัดการเชื้อเพลิงได้แล้วเสร็จ ภายในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖
หากมีความจำเป็นต้องมาไฟและวิธีใช้ในพื้นที่ทำกิน ให้ราษฎรผู้ครอบครองที่ดินดังกล่าวแจ้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
ในเขตปกครองท้องถิ่นนั้นๆ ก่อนที่จะดำเนินการเผาไฟและวัชพืช อีกทั้งต้องจัดทำแนวกันไฟและควบคุม
มิให้ไฟลุกลามไปยังพื้นที่อื่นได้ โดยให้ประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ หรือหน่วยงานสังกัด
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดน่าน เพื่อจัดทำแนวกันไฟและดำเนินการดำเนินการ
ดังกล่าวด้วย

๓. หากราษฎรผู้ใดไม่แจ้งต่อกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน หรือแจ้งแล้วแต่ไม่ใช้กำนันผู้ใหญ่บ้าน
และมิได้ควบคุมไฟให้อยู่ในพื้นที่ที่กำหนด จนเป็นเหตุให้ไฟลุกลามไหม้ป่า ไฟกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านแจ้งต่อ
นายอำเภอท้องถิ่น เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ หรือปล่อยปละละเลยโดยมิชอบ
กฎหมาย โดยแจ้งราษฎรที่บุกรุกเข้าไปแล้วว่าอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
หรือเขตป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดจะพิจารณาใช้กฎหมายพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
ตามที่เห็นสมควร และดำเนินคดีความผิดที่เกิดขึ้น

๔. การจุดไฟเผาป่าหรือปล่อยไฟให้ลุกลามเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์
สัตว์ป่าและเขตป่าสงวนแห่งชาติ มีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี
ถึง ๒๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๕,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท และเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วย
มาตรา ๒๒๐ ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ก่อน แม้จะเป็นคนละคนละเรื่อง จำคุกเป็นอันขาดตามกฎหมาย
หรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี และปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท

/ศ. องค์การปกครอง...

๑. งดเว้นการเผาป่า เผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เผาขยะ และเผาวัชพืชข้างทาง
เผาในพื้นที่โล่งแจ้งทุกกรณี เป็นระยะเวลา ๗๕ วัน ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ถึงวันที่
๓๐ เมษายน ๒๕๖๖ โดยเด็ดขาด

ขอบคุณครับ